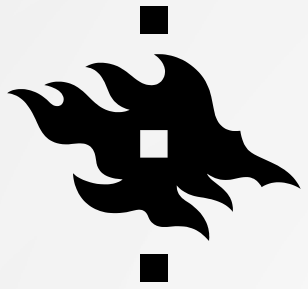

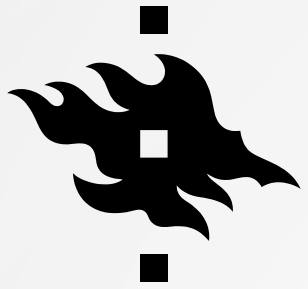
HE 46/2025: TEKÖÄLYASETUKSEN KANSALLISESTA TOIMEENPANOSTA

ANNA-MARI WALLENBERG
AIDEMOC
DIGITAALISET IHMISTIEETEET
HELSINGIN YLIOPISTO

KANSALLINEN TOIMEENPANO JA VALVONTAVIRANOMAISTEN TEHTÄVÄ

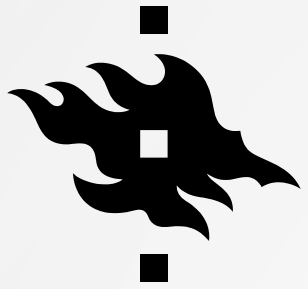
- **Tekoälyasetus: tekoälyjärjestelmien käyttöön liittyvien perusoikeushaittojen ennaltaehkäisy**
 - Valvonta: edellyttää osaamista teknologiasta, sovellusalueista, perusoikeusvaikutuksista ja –sääntelystä
- **Toimeenpanon vaikutukset: ?**
 - Vaikutustenarviointi: puutteellinen ja vanhentunutta, vaikea ennakoida talousvaikutuksia, ei tehty esim. arvioita vaikutuksesta julkiseen sektorin digitalisaatioon
 - Tehdyt arvioinnit: toiveikkuus, toisaalta huoli ja epävarmuus asetuksen sisällöstä, toimeenpanon varhainen vaihe
- **Johtopäätös: kriittistä resurssointi ja asiantuntemuksen takaaminen, neuvonta ja viestintä**

VALVONTAVIRANOMAINEN: VALVONTAKOHDE

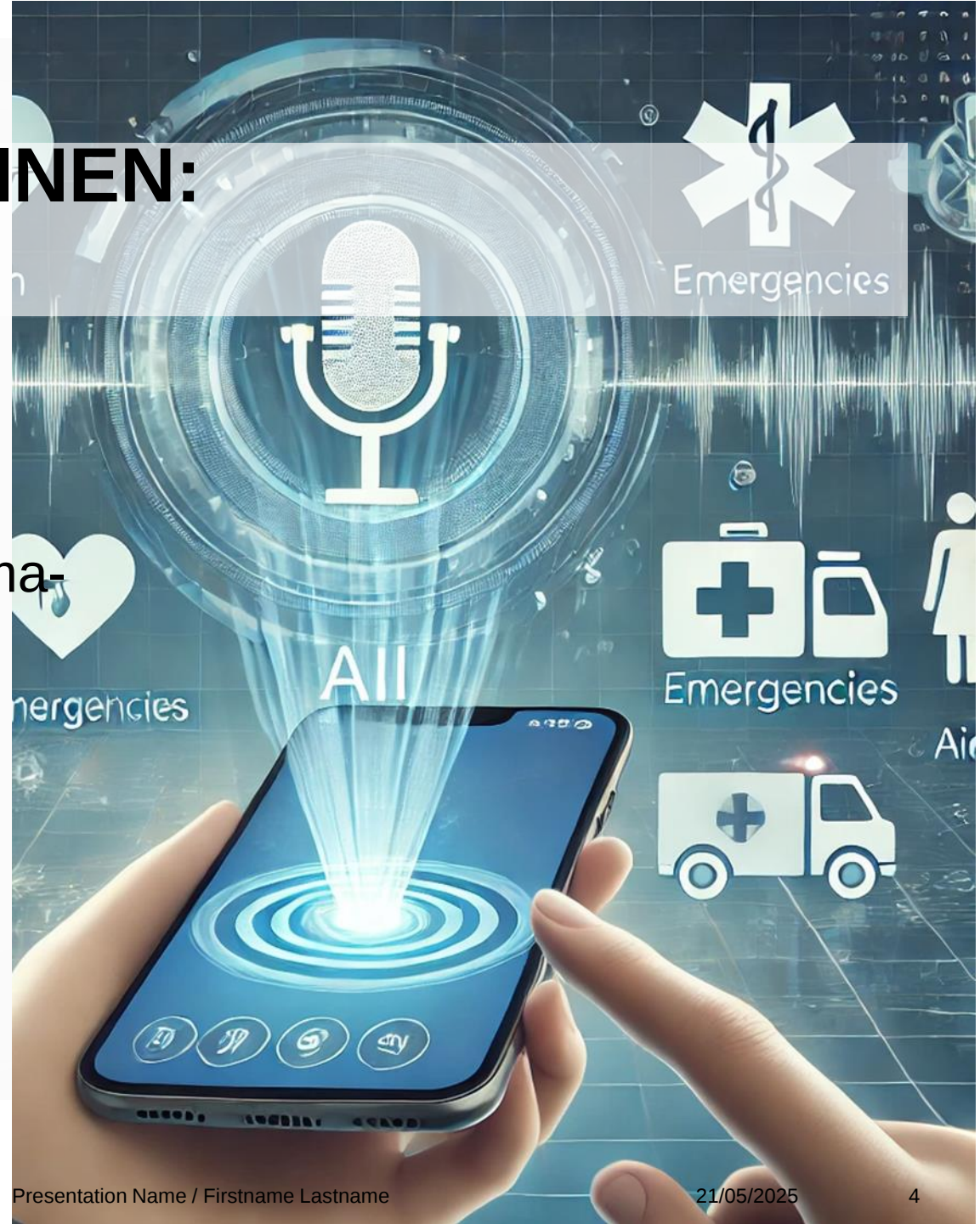
- **Tekoälyjärjestelmän käytön perusoikeusvaikutusten arviointi asetuksen edellyttämällä tavalla**
- **Perusoikeushaittojen ennaltaehkäisy (läpinäkyvyys, ihmiskontrolli) asetuksen edellyttämällä tavalla**
- Esim.
 - markkinoilletuoja: mm. tekninen läpinäkyvyys (art. 8-15), rekisteröintivelvoitteet
 - käyttöönottaja: mm. perusoikeusvaikutusten arviointi (FRIA), jos julkinen sektori/tehtävä

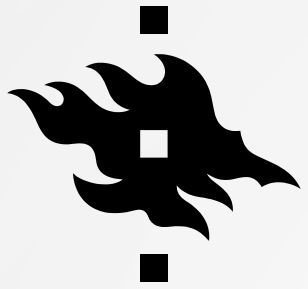

VALVONTAVIRANOMAINEN: VALVONTA

- Valvontatehtävä edellyttää huomattavaa asiantuntemusta:
 1. **tekoälytekknologioista**
 2. **niiden riskiprofiileista** (esim. vinouma- tai hallusinaatioherkkyyden tyyppi)
 3. **käyttöalueeseen/tapaan liittyvistä perusoikeusvaikutuksista**

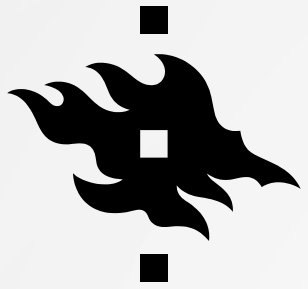

ESIMERKKI: TEKOÄLYASETUS - MIKÄ ON TEKOÄLYJÄRJESTELMÄ, MIKÄ EI

Art. 3.1.

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

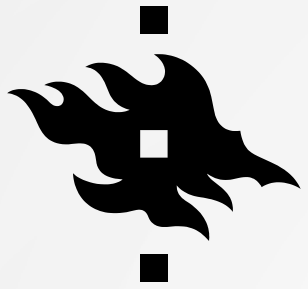
- 1) "tekoälyjärjestelmällä" **konepohjaista** järjestelmää, joka on **suunniteltu toimimaan** käyttöönoton jälkeen **vaihtelevilla autonomian tasoilla** ja jossa **voi ilmetä mukautuvuutta** käyttöönoton jälkeen ja joka **päättelee** vastaanottamastaan syötteestä eksplisiittisiä tai implisiittisiä tavoitteita varten, **miten tuottaa tuotoksia**, kuten ennusteita, sisältöä, suosituksia tai päätöksiä, jotka voivat vaikuttaa fyysisiin tai virtuaalisiin ympäristöihin;

ESIMERKKI: MIKÄ ESIMERKIKSI EI OLE TEKOÄLYJÄRJESTELMÄ (KOMISSION OHJEISTUS 02/2025)

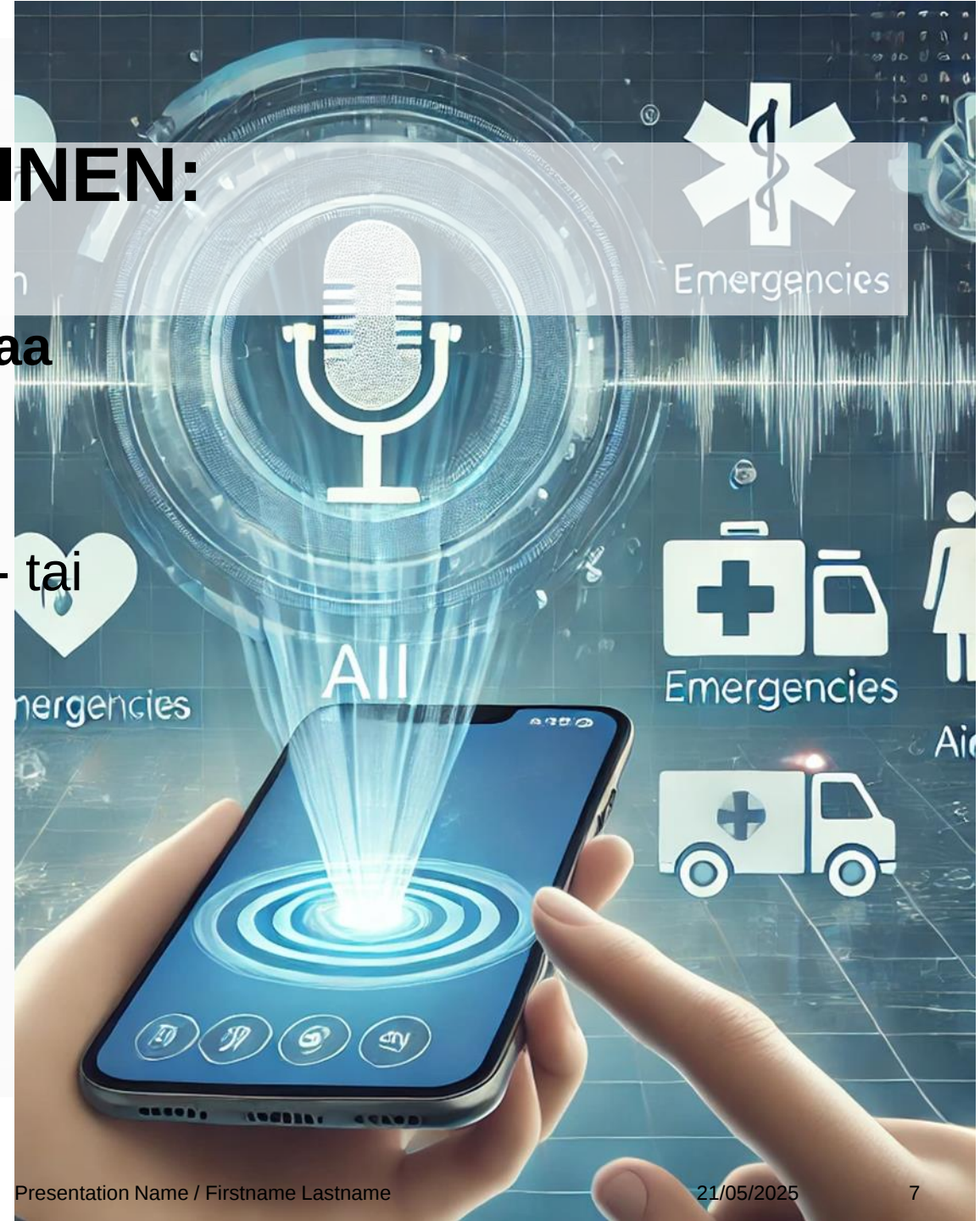

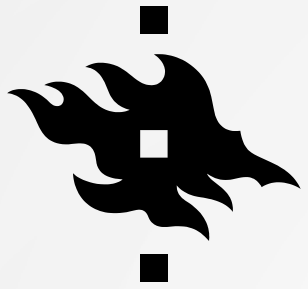
(42) Systems used to improve mathematical optimisation or to accelerate and approximate traditional, well established optimisation methods, such as linear or logistic regression methods, fall outside the scope of the AI system definition. This is because, while those models have the capacity to infer, they do not transcend ‘basic data processing’. An indication that a system does not transcend basic data processing could be that it has been used in consolidated manner for many years⁶. This includes, for example, machine learning-based models that approximate functions or parameters in optimization problems while maintaining performance. The systems aim to improve the efficiency of optimisation algorithms used in computational problems. For example, they help to speed up optimisation tasks by providing learned approximations, heuristics, or search strategies.

VALVONTAVIRANOMAINEN: VALVONTA

- **Valvontatehtävä edellyttää huomattavaa asiantuntemusta:**
 1. tekoälyteknologioista
 2. niiden riskiprofiileista (esim. vinouma- tai hallusinaatioherkkyyden tyyppi)
 3. käyttöalueeseen/tapaan liittyvistä perusoikeusvaikutuksista
- **Keskeistä: riittävä resurssointi ja osaaminen**
- **Myös neuvonta ja viestintä**

KANSALLINEN TOIMEENPANO JA VALVONTAVIRANOMAISTEN TEHTÄVÄ

- **Tekoälyasetus: tekoälyjärjestelmien käyttöön liittyvien perusoikeushaittojen ennaltaehkäisy**
 - Valvonta: edellyttää osaamista teknologiasta, sovellusalueista, perusoikeusvaikutuksista ja –sääntelystä
- **Toimeenpanon vaikutukset: ?**
 - Vaikutustenarviointi: puutteellinen ja vanhentunut, vaikea ennakoida talousvaikutuksia, ei tehty esim. arvioita vaikutuksesta julkiseen sektorin digitalisaatioon
 - Tehdyt arvioinnit: toiveikkuus, toisaalta huoli ja epävarmuus asetuksen sisällöstä, toimeenpanon varhainen vaihe
- **Johtopäätös: kriittistä resurssointi ja asiantuntemuksen takaaminen**

#WeAreHelsinkiUni

